

TERUGKEER NAAR HUIS

CONGRES PSYCHOSOCIALE DETERMINANTEN VAN DE GEESTELIJKE GEZONDHEID VAN HET JONGE KIND

What's in a name?

- Wie: ouders wiens kind(eren) in een pleeggezin verblijven
- Wat: begeleiding ouders en kind
- Inschatting: is terugkeer naar huis mogelijk?
- Naar gezinshereniging toe werken

Van waar komt het?

- Veel mislukte gezinsherenigingen door beperkte inschatting van de beginsituatie
- Reunification framework, Elaine Farmer
- Gezinsherenigingsmethodiek, VUB, Frank Van Holen

Het traject

- Fase 1: Risicoclassificatie
- Fase 2: Doelen opstellen
- Fase 3: Werken aan doelen
- Fase 4: Evaluatie
- Fase 5: Gezinshereniging

Fase 1

- Risicoclassificatie
- In kaart brengen risicofactoren thuissituatie
- In kaart brengen beschermende factoren thuissituatie
- In overleg met hulpverleners
- Inschatten risico:
 - Laag
 - Matig
 - Hoog
 - Ernstig
- Inschatten of de module van start kan gaan

Fase 2

- Startoverleg
- Verwachtingen verwijzer
- Opstellen van werkdoelen
- Voorlopige bezoekenregeling

Fase 3

- Werken aan doelen
 - Pedagogische vaardigheden
 - Netwerk
 - Ouder-kindrelatie
 - Veiligheidsplan
 - ...
- Traject van 6 maanden, verlengbaar met 6 maanden
- Vervolghulpverlening exploreren (zorgcontinuïteit)

Fase 4

- Evaluatie
- Nieuwe risicoclassificatie

Fase 5

- Gezinshereniging
- Vaak combinatie met ondersteunende pleegzorg
- Nazorg mogelijk
- Netwerk + vervolghulpverlening
- Veiligheidsplan

Risicoclassificatie onder de loep

Risicofactoren	Aanwezig	Opmerkingen
Gezin		
Geweld en conflict binnen het gezin		
Stress binnen het gezin		
Machtsproblemen		
Kinderen zijn onzichtbaar voor de buitenwereld en constant toegankelijk voor de dader van eventueel misbruik		
"Hidden women or men"		
Culturele aspecten die een negatieve invloed kunnen hebben bij terugkeer		
Kind		
Zeer jong kind dat flexibiliteit van de ouders vereist of kind ouder dan 10 jaar		
Zwaktes van het kind		
Ouders		
Geestelijke gezondheidsproblemen		
Gebrek aan inschikkelijkheid		
Ontkenning van problemen		
Middelenmisbruik		
Mishandeling in de kindertijd - niet erkend als een probleem		
Ouderproblemen worden niet (succesvol) aangepakt		
Ouderschap en ouder-kind-interactie		
Gedesorganiseerde hechting; ernstige onveilige hechtingspatronen		
Gebrek aan empathie voor het kind		
Kind vernederend of onmenselijk behandelen		
Beperkte ouderschapsvaardigheden		
Eigen behoeften komen voor die van het kind		

Risicoclassificatie onder de loep

Mishandeling en misbruik (fysieke mishandeling, verwaarlozing, emotionele mishandeling, seksueel misbruik, verzonnen of geïnduceerde ziekte, sadistisch misbruik, ernstige groeistoornissen) ¹		
Meerdere vormen van mishandeling ervaren door het kind		
Meer dan één mishandeld kind in het huishouden		
Eerdere mishandeling (ouder(s) heeft/hebben eerder een kind gehad dat permanent uit huis geplaatst is of waarvoor een beschermingsplan werd opgesteld)		
Sociale setting		
Sociale isolatie		
Gewelddadige, niet-ondersteunende buurt		
Hulpverlening		
Gebrek aan middelen		
Geen professionele en/of therapeutische relatie met het gezin		
Weinig bekwame professionals		
Eerdere mislukte herenigingen		
Onvoldoende grondige anamnese		
Slechte planning van de hereniging		
Pogingen om ouders te ondersteunen worden te lang volgehouden, ouders krijgen te veel kansen		
Aantal klachten uit de competentieanalyse		

¹ Is er echter sprake van minder ernstige vormen van fysieke mishandeling (gedefinieerd in termen van verwonding, duur en frequentie of als fysieke mishandeling waarbij geen ziekenhuisopname of medische behandeling noodzakelijk is) dan verkleint dit het risico op toekomstige schade toegebracht aan het kind. Indien de mishandeling ernstig is maar de ouders zich constructief opstellen m.b.t. de plannen om het kind te beschermen en (hun aandeel in) de mishandeling niet ontkennen, is succes ook nog steeds mogelijk.

Risicoclassificatie onder de loep

Beschermende factoren	Aanwezig	Opmerkingen
Gezin		
Afwezigheid van geweld in het gezin		
Kinderen werden bij de ene ouder weggehaald en bij de andere ouder geplaatst of ze gingen terug naar hetzelfde gezin waar een partner vertrokken was of een nieuwe partner komen wonen was		
Kind		
Sterktes van het kind		
Correcte attributies		
Eén goede correctieve relatie		
Ouders		
Psychische stoornis responsief voor behandeling, ouder is bereid om de behandeling te ondergaan		
Niet-mishandelende partner		
Bereidheid om samen te werken met diensten		
Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen acties		
Mishandeling in de kindertijd - erkend als een probleem (aanpassing)		
Ouderschap en ouder-kind-interactie		
Veilige hechting; minder onveilige hechtingspatronen		
Empathie voor het kind		
Goede ouderschapsvaardigheden op bepaalde vlakken		
Sociale setting		
Sociale steun		
Meer lokale faciliteiten voor kinderverzorging		
Vrijwilligerswerk		
Betrokkenheid van juridische en medische diensten		
Hulpverlening		
Middelen beschikbaar, gepast en toegankelijk		
Goede professionele en/of therapeutische relatie met het gezin		

Risicoclassificatie onder de loep

Outreachen naar de familie		
Therapeutische werkrelatie met het kind en de ouders		
Grondige assessment, inclusief anamnese		
Adequate voorbereiding van zowel kind als volwassene voor hereniging		
Gespecialiseerde diensten worden aan ouder en kind aangeboden		
Pleegzorgers en residentiële pleegzorgbegeleiders steunen het gezin, werken richting hereniging en zijn na hereniging ook nog beschikbaar		
Terugkeer naar huis is gradueel en over langere duur verspreid, er moet voldoende tijd verstrijken waarin het probleem aangepakt wordt		
Er is consistent en doelgericht sociaal werk en monitoring		
Er worden voorwaarden voor hereniging afgesproken met de ouders		
Aantal krachten uit de competentieanalyse		

Capaciteit tot verandering van de ouders	Ja	Nee	Opmerkingen
Is er capaciteit tot verandering van de ouders?			
Denkt het kind dat de ouders kunnen veranderen?			

Standpunten van de betrokken partijen	Ja	Nee	Opmerkingen
Wensen de ouders hereniging?			
Wat moet er volgens de ouders gebeuren en welke ondersteuning is nodig om hereniging mogelijk te maken?	-		
Wenst het kind hereniging?			
Wat moet er volgens het kind gebeuren en welke ondersteuning is nodig om hereniging mogelijk te maken?			
Wensen de pleegzorgers hereniging?			
Wat moet er volgens de pleegzorgers gebeuren en welke ondersteuning is nodig om hereniging mogelijk te maken?	-		
Wenst de school hereniging?			
Wat moet er volgens de school gebeuren en welke ondersteuning is nodig om hereniging mogelijk te maken?			

Risicoclassificatie onder de loep

Wensen andere betrokken partijen hereniging? Wie wel? Wie niet?		
Wat moet er volgens andere betrokken partijen gebeuren en welke ondersteuning is nodig om hereniging mogelijk te maken?	-	

Kans op nieuwe mishandeling of mislukte hereniging	Opmerkingen
Wat is de kans op nieuwe mishandeling of een mislukte hereniging?	

Oorspronkelijke tabel voor risicoclassificatie

Laag risico	Matig risico	Hoog risico	Ernstig risico
Beschrijving van de huidige situatie			
Eerdere risicofactoren zijn volledig aangepakt. Huidige risicofactoren zitten op een niveau dat veiligheid gehandhaafd kan worden.	Er zijn risicofactoren aanwezig (of niet alle risicofactoren worden aangepakt).	Er zijn risicofactoren aanwezig (en ze worden niet aangepakt).	Er zijn risicofactoren aanwezig (en ze worden niet aangepakt).
Er zijn beschermende factoren aanwezig.	Er zijn beschermende factoren aanwezig.	Er zijn beschermende factoren aanwezig.	Er zijn geen beschermende factoren aanwezig.
Ouders kunnen een aanhoudende capaciteit voor effectieve verandering aantonen.	Ouders kunnen een aanhoudende capaciteit voor effectieve verandering aantonen.	Ouders kunnen geen aanhoudende capaciteit voor effectieve verandering aantonen.	Ouders kunnen geen aanhoudende capaciteit voor effectieve verandering aantonen.
Zowel ouders als kind willen een hereniging.	Zowel ouders als kind willen een hereniging.	Ambivalentie bij ouder en/of kind over een hereniging.	Ambivalentie bij ouder en/of kind over een hereniging of geen wens tot hereniging.

Risicoclassificatie onder de loep

- Casus
- Louise & Nick

Aan de slag

Risicoclassificatie onder de loep

- Risicofactoren
- Beschermende factoren
- Inschatting
- Veiligheidsplan

Meer info?

Regio Gent-Eeklo-Deinze:

Laure.wulgaert@pleegzorgoostvlaanderen.be

Regio Waas en Dender:

Dorien.vandevoorde@pleegzorgoostvlaanderen.be

Regio Zuid-Oost-Vlaanderen:

Vincent.vandewalle@pleegzorgoostvlaanderen.be